



# אשית עצות בנפשי



שיחות זמנים

ממורינו ראש

הישיבה שליט"א



פרשת ראה

תשפ"ג

בלתי מוגה

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש  
בני ברק יצ"ו

## ליל שישי פרשת עקב תשפ"ג

### רבינו יורד אלינו

חסדי השם יתברך שאנחנו זוכים להתאסף שוב, להתחזק עם המים המתוקים הנובעים מהנחל נובע מקור חכמה, עצות וחיזוק מרבינו הקדוש, עצות שיסייעו לנו לחיות כאן עלי אדמות, חיים של תורה, של אמונה, של דביקות בהקב"ה, רבינו יורד אלינו, יש הרבה צדיקים קדושים, עם הרבה דרכים בעבודת השם, אש קודש, ואנשים שואלים מה מצאנו אצל רבינו, הרי יש ארון ספרים עם ספרים רבים של צדיקים גדולים, מלאכי מעלה ושרפי קודש, עם תלמידיהם והחבורות שלהם, וכל זה אמת, אבל ההבדל הוא שרבינו יורד אלינו למטה, שאר הצדיקים כל כך התעלו למעלה מהארץ, ואילו אנחנו נראים כמו שאנחנו נראים – צריך זכות להבין בכלל איך אנחנו נראים וכמה אנחנו רחוקים מהצדיקים, – ויש לנו רבי שיורד אלינו לתוך הבור שלנו ושם הוא נותן לנו את העצות.

### הקליפות מסביב היכל הקודש

מוהרא"ש היה אומר שמחוץ לכל בית כנסת של היכל הקודש, יש המון קליפות והמון מניעות, אנשים מתביישים להיכנס, וחושבים מה יגידו עליהם, והאם המקום מתאים להם, מלא פחדים וחששות, מה הפחדים האלו, הם קליפות שעומדים בחוץ ומעכבים את האנשים מלהיכנס, כי הם מפחדים שהאברך או הבחור יתקרב להיכל הקודש, כי אז הס"מ סיים איתו, אין ספק שאף אחרי שמתקרבים עובר על האנשים מה שעובר ונופלים, אבל יש כבר את התרופות, ויודעים איך לקום ולחזור, יודעים מה לקחת כשכואב הראש, ויודעים איזה טיפות לשים בעין כשהעינים כואבות, וכשהאוזן כואב יודעים מה לשים שם, וככה עם הגרון, וזה נכון שאף בן אדם שיש לו את כל התרופות, יכול

לסבול מכאבים, אבל לפחות יש לו את התרופות, ויודע מה לקחת כשכואב לו, יש כל כך הרבה מניעות מלבוא לרבינו בכלל, ובפרטי פרטיות להיכל הקודש, זה נכון שכל בן אדם שרוצה להתחזק בעבודת השם עובר עליו קשיים, אבל כשרוצים להתקרב לצדיק אמת, פתאום נודע לו שיש לו חברים טובים ובני משפחה, אומרים לאברך שהוא חייב לשמוע מה ההורים אומרים, אסור לאברך צעיר להחליט לבד, כשהוא רוצה לנוסע לאומן או להסתובב בברסלב, ובפרט בברסלב הנבחר בין צדיקי הדור תלמידי היכל הקודש, זה הלשון של מוהרא"ש, 'צדיקי הדור תלמידי היכל הקודש' אנשים שנראים פשוטים, אבל מלאים בגעגועים להקב"ה, וחושבים כל הזמן מהקב"ה, ומודים להקב"ה, ומבקשים מהקב"ה, ומפייסים את הקב"ה, וסומכים על הקב"ה, ומתביישים מהקב"ה, הכל סובב סביב הקב"ה, ולכן כשאנחנו זוכים ומתאספים עוד פעם בליל שישי, ועדיין יש כאן מנין, צריך להודות להקב"ה.

### תמיד יהיה מנין

היה תקופה פעם כשהבית מדרש בויליאמסבורג התחלק לשני קבוצות, ומאוד נבהלתי, שאלתי את מוהרא"ש אולי לסגור את הבית מדרש, מה יהיה, אמר לי אז מוהרא"ש: אל תדאג, תמיד יהיה מנין מסביבך, הרבה פעמים חשבתי אולי מוהרא"ש התכוין לתשע הבנים שיש לי, ואני אשלים להם מנין, אבל אנחנו צריכים להודות להקב"ה על זה שזוכים להתאסף שוב.

### הליצנות – הס"מ

תלמדו סיפורי מעשיות ותראו דברים

מעניינים, רבינו סיפר פעם סיפור מעניין, שלפני שרבינו נולד צעק הס"מ לרבש"ע: מה יהיה כאן, אין לי מה לעשות בעולם הזה אם הנשמה הזאת תרד, אמרו לו: לך ותסתדר, תחפש עצה לעצמך, הוא חזר אחרי זה עם איזה זקן וצחק ואמר שיש לו כבר עצה איך להסתדר, בסיפורי מעשיות לא כתוב מה היה העצה, והסביר מוהרא"ש שהצחוק שלהם זה העצה שלהם, לצחוק על הצדיק ולעשות ליצנות, כי כשיש צדיק שיורד לתוך הבוץ שלנו ואומר לנו שמה שרק שיעבור עלינו עם כל הקשיים שיש לנו, והבית הקשה, והילדים הקשים וההורים הקשים וכל התירוצים וכו', אעפ"כ יש דרך לכל אחד לדבר אל הקב"ה, גם אם יגיד רק את שני המילים, הייליגער באשעפער [רבש"ע], וגם אם יגיד מילה אחת, באשעפער, איזה רעש הוא עושה בשמים במילה זאת, רבינו רצה שנדבר כל היום אל הקב"ה, וכשראה שאי אפשר אז הוא אמר שלפחות ירכזו את זה לשעה, שעה ביום שכל אחד ידבר אל הקב"ה, והגיעו כבר אז אנשים לרבינו ואמרו שניסו ולא יכולים, אמר להם רבינו תגיד רק מילה אחת: רבש"ע, תחזרו על המילה הזאת כמה פעמים, ואמר אחד מהם לרבינו, אפילו את המילה הזאת אני לא יכול להגיד, אני יושב ורוצה לדבר אבל אני לא מצליח לפתוח את הפה, אמר לו רבינו, עצם זה שבן אדם מתיישב בפניה, ואומר לעצמו אני הולך לעשות התבודדות, גם אם לא מצליח לפתוח את הפה ולא אומר כלום, יש לזה חשיבות עצומה בשמים.

### הצעקה – אבא

מגיעים בחורים נמתלוננים שהם לא יכולים לעשות התבודדות, ואני תמיד אומר להם, שאם היו אומרים שהם מצליחים לעשות התבודדות, הייתי מפחד, מי יודע מה הם אומרים שם, אבל כשאומרים שלא מצליחים אז הם באמת יכולים לעשות על זה תפילה, ולהגיד רבש"ע תסתכל עלי, אני נראה כל כך טוב מבחוץ, ואני לא מצליח לפתוח את הפה אליך, מוהרא"ש ראה איך אנחנו נראים, מגושמים, זה האמת,

### ביטול הקיטרונים

ובשמים יש על כל אחד מקטריגים לרוב שמדברים עליו לשון הרע, ומזכירים לפני הקב"ה איך האברך פספס פעם מנחה, ופעם שחרית, ופעם קרא קר"ש לאחר הזמן, הוא עשה עבירה פלונית ואלמונית, ומביאים ראיות והוכחות, כי הכל מצולם למעלה, לא רק המעשים אלא גם המחשבות, ועומדים המקטריגים וצועקים שהבן אדם הזה הוא כלום והוא סתם עושה את עצמו, ובאמצע מגיע הבן אדם ומדבר ישירות להקב"ה ואומר: רבוננו של עולם אני כל כך רוצה להיות ירא שמים, אני כל כך רוצה לבוא לבית כנסת להתפלל שלש פעמים במנין, וכשהקב"ה שומע את זה ישירות מהבן אדם, הוא אומר למקטריגים, הרי הוא בעצמו סיפר לי הכל ואני לא צריך לשמוע ממכם כלום.

### שחרית מנחה מעריב – במסירות נפש

צריך לדעת ששחרית מנחה מעריב זה לא איזה ענין, זה משהו שאנחנו חייבים למסור את הנפש שלנו על זה, פעם הייתי יכול להגיד תלמידי היקרים, אבל יש היום הרבה אברכים שלא תלמידים מהישיבה, אז אגיד לכם אחים

קטנות, שאדם דש בעקביו, בן אדם חושב מה כבר יהיה מזה שאני יגיע לבית כנסת להתפלל, מה כבר יקרה מזה שאני יכין קערה לנטילת ידים, על הדברים האלו אומר רש"י שיתקיים ושמר ד' אלוקיך לך את הברית ואת החסד.

### שמחה – נגד עבירות

חז"ל אומרים אין והיה אלא לשון שמחה, אין והיה אלא לשון צער, מוהרא"ש מסביר שזה לא איזה בחינה גבוהה, זה מאוד בפשטות, מי שמדבר על ויהי, היה כל כך מר, זה עצבות וצער, אבל מי שמדבר והיה מה הולך להיות מהיום והלאה, זה שמחה, רבינו כותב בליקוטי מוהר"ן, בחלק א' סימן קס"ט, והיה עקב תשמעון, והיה הוא לשון שמחה, כשמישהו בשמחה, ושמר ד' אלוקיך לך את הברית, הקב"ה שומרו מפגם הברית, כי עיקר פגם הברית הוא על ידי עצבות כידוע, כי זה מגיע מהקליפה הידוע הנקראת יל"ת, לשון יללה שמיללת תמיד.

אנשים היו שולחים שאלותיהם למוהרא"ש בשו"ת ברסלב, על כל סוגי הבעיות שרק קיים בעולם, וברוב התשובות עונה להם מוהרא"ש, שכל הבעיה שלהם זה שהם לא בשמחה, מדובר שם על צרות קשות וכבודות מנשוא, כשמתסכלים בשו"ת של הפוסקים הקודמים אפשר למצוא בכל סט שו"ת, אולי שאלה אחת כבדה כמו כל שאלה ושאלה שיש בשו"ת ברסלב, לפעמים שואלים אנשים שיש להם עבירות כאלו מורכבות ומבקשים דרך תשובה, אני לא יודע להגיד אחוזים כמה תשובות הוא עונה על שמחה, אבל רוב התשובות הוא שכל הבעיה הוא שהם לא בשמחה, ומוהרא"ש ממשיך: לכן אני מבקש ממך להתחזק ולהיות בשמחה ובזה תצא מכל העבירות ומכל הצרות, וזה מתאים לדברי רבינו כאן.

### לחפש נקודות טובות

והדרך להיות בשמחה היא על ידי שהבן אדם

יקרים מורי ורבותי, חייבים להתפלל שחרית מנחה מעריב, חייבים להגיע לבית כנסת, ואף אם זה מאוחר וכבר אין מנין כאן בקריה, תבואו לבית כנסת להתפלל, לא מתפללים בבית, זה הלכה בשו"ע שאף כשאין מנין מגיעים לבית כנסת, הקב"ה יושב בבית כנסת ומחכה שתבואו, ואם לא לעצמכם תעשו את זה למען הילדים שלכם, רבינו אומר בספר המידות, שמי שלא נכנס להתפלל בבית כנסת שבעירו, לבד ממה שהוא מביא דברים רעים על עצמו, הוא גורם גלות לבניו, רואים לפעמים ילדים שמתגלגלים משיבה לשיבה, ומתחנה אחת למשנהו, ומטפל למטפל, אפשר לחסוך את זה, כשהאבא יקפיד להיכנס לבית מדרש לשחרית מנחה מעריב, אני מתחנן אליכם, יהודי הוא מי שמתפלל בבית כנסת, גם אם כבר אין מנין, תקחו את הטלית ותפילין ותבואו, ותתפללו על זה להקב"ה, רבש"ע אני כל כך רוצה להתפלל במנין בבית כנסת.

### העצה – להתפלל על זה

המעלה שיש כאן אצל רבינו, שבכל מקום אחרי שמתעוררים מדרשה אין הרבה מה לעשות, כל אחד נשאר בשלו, אבל כאן מיד נותנים לך עצה על זה, גם אם אתה מרגיש רחוק מזה, גם אם אתה חושב שתפלה במנין זה לא בשבילך, אבל רבינו נותן לך סולם להגיע לזה, כי אתה יכול להתפלל על זה, תגיד רבש"ע, אני רוצה להגיע כל יום לבית כנסת לכל התפלות, התפלות שלך בסוף יתקבצו יחד ויעשו רושם, ויום אחד אתה תבוא לבית כנסת, ותתחיל להתפלל במנין.

### מצוות קלות

פרשת השבוע מתחיל בפסוק והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמר ד' אלוקיך לך את הברית ואת החסד, ורש"י כותב, אם המצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון, ושמר ד' אלוקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע ד' לאבותיך, מדברים כאן על מצוות מאוד



שמחה אפשר לזכות לעבודת השם.

### ההולך בעצבות – בור ברשות הרבים

רבינו אמר שבן אדם לא חייב לחכות עד שהוא באמת בשמחה, אלא יתחיל לעשות את עצמו כאילו הוא בשמחה, ואז יהיה בשמחה, ובפרט אם על ידי זה שהוא לא בשמחה הוא יכול לגרום עצבות על אחרים הוא צריך להיזהר שבעתיים, מוהרא"ש היה מספר על ר' ישראל סלנטר אחד מגדולי בעלי המוסר, שראה פעם יהודי שמסתובב עם פנים המראים מרה שחורה, ואמר ליהודי הזה, אתה בור ברשות הרבים, כמו מי שחופר בור ברשות הרבים וגורם שאחרים יזוקו, גם הוא שמסתובב ככה וגורם לאחרים להיות בעצבות, אבל מי ששמח גורם לאחרים להיות בשמחה, הגמרא מספרת בתענית שרב ברוקא שאל את אליהו הנביא מי בשוק בן עולם הבא, ולא ראה אף אחד, עד שנכנסו שני אנשים ואמר אליהו הנביא שהם בני עולם הבא, רב ברוקא הלך אליהם ושאל אותם למעשיהם ואמרו שהם בדחנים, משמחים אנשים עצובים, וכשרואים שני אנשים רבים ביניהם, עושים איזה בדיחה ודואגים שיהיה שלום, רבינו מאוד שיבח את מעלתן של אלו המסתובבים עם חיוך, וגורמים שמחה לאחרים.

### לא להכניס עצבות בבית

ולכן כל אדם שיש לו בית וילדים חייב להיזהר בכפליים, כי זה ממש מסוכן כשהוא בעצבות, אם הוא חוזר מיום עבודה ולא הצליח לעשות כסף ושוב הפסיד, אסור לו להיכנס לביתו ולהתחיל לצעוק, לפני שיכנס לביתו שיחשוב שניה מה הוא הולך לעשות, הרי הוא יגרום שאשתו והילדים כולם יהיו עצובים, הוא צריך לסדר את עצמו ולבקש מהרבש"ע שיכנס איתו לבית, ושיצליח להתאפק ולחייך לכולם, וכשנכנס יעמוד שניה במזווה ויבקש שוב רבש"ע עזור לי להיכנס לבית ולרומם את כולם ולהיות בשמחה, הרי זה אחריות גדולה, כי זה מצוה שמוטלת על כל ראש בית לשמח

יתחיל לחפש נקודות טובות בעצמו, למצוא את הטוב שיש בו, ברוך השם שאני יהודי ולא גוי, ברוך השם שאני מהול, ברוך השם שיש לי פאות וזקן, ברוך השם שהנחתי תפילין ושיש לי ציצית, לחפש נקודות טובות לשמחה, רבינו אומר בחלק ב', בסימן ז' סגולה לחולה שיסתכל על הציצית, מוהרא"ש מסביר את זה, דהרי כל הצרות שמגיעים לבן אדם זה שהוא בעצבות, הוא מתחיל להיות עצוב שמהו כואב לו והוא נופל למטה ונהיה באמת חולה, הוא מתחיל להיות עצוב כשרואה שזה קשה לו בפרנסה ומאבד את החשק לעשות מה שצריך לעשות, ובאמת נכנס לחובות, ואין לו כח לכלום, עצוב וממורמר, על אשתו ועל הילדים, ועל השבת ועל החג ועל הרכב, כל יום יש לו דאגה אחרת והוא נשבר מזה, והעצה הוא להסתכל על הציצית, תיזכר שיש לך ציצית ואתה הולך עם ציצית, תהיה שמח, מוהרא"ש מספר שלפני פטירת הגר"א, ראו אותו מסתכל על הציצית ובוכה, ושאלו למה הוא בוכה, הרי הגר"א לא בכה מעולם האמת, כל ימיו הוא התכוון לזה, הרי אין לנו בכלל השגה בגדלותן של הצדיקים, ענה הגר"א שבוכה על הציצית, כעת יש לו בכמה דולר לקיים מצוה גדולה זו של ציצית, ובעולם העליון לא יהיה לו ציצית, אנחנו לא יכולים לתאר מה זה מצות ציצית למעלה.

### שמחה בשבת

ומי מדבר על זה שאנחנו זוכים לשמור שבת, יהודי זוכה והולך ביום שישי למקוה וטובל את עצמו לכבוד שבת, ומקבל על עצמו קדושת שבת, והולך לבית המדרש ושר לכה דודי, ומגיע הביתה ועושה סעודה יפה לכבוד שבת, שלש סעודות בשבת, כמה האדם צריך לשמוח בזה, וכשיהודי שמח הוא כבר לא יכול לעבירות, אבל כשמישהו יגיד כל הזמן שהיום כבר אין כלום, כל העולם עמוק באדמה, רק פעם היה תורה ועבודת השם וצדיקים, הדברים האלו מביאים את האדם לעבירות כי הוא כל היום בוכה וממורמר, והיה עקב תשמעון ושמר ד' אלוקיך לך את הברית והחסד, רק על ידי

אמר לר' נתן על עצמו, שכשמרגיש בבוקר שהוא לא יכול להתפלל הוא מתחיל לשיר איזה ניגון שיפתח את הלב, אנשים מדליקים את הרכב ואוטומטי נדלקים לו השירים, וזה פותח לו את הלב ומתחיל לבכות להקב"ה שהוא צריך פרנסה, הוא לא רוצה לגנוב ולא ללוות ולא לסובב כרטיסי אשראי, רק רוצה להביא אוכל לאשה ולילדים, אתם תראו נסים, אפשר לנסות בעסק כל כך הרבה דברים ורק מפסידים, אברכים מספרים לי דברים שהיה נראה ודאי ריוח, השקעות גדולות וקטנות והפסידו, לא יעזור כלום, חייבים להגיע לרבש"ע ולבקש, זה מתנה שקיבלנו מרבינו, אני לא יודע מה אחרים היו עושים.

### לזכות לאמונה

פרשת עקב זה ממש קטעים של אשר בנחל, כי תאמר בלבבך רבים הגויים האלה ממני איכה אוכל להורישם, לא תירא מהם זכור תזכור את אשר עשה ד' אלוקיך לפרעה ולכל מצרים, זה הולך גם על עצמינו, אף שאנחנו לא כובשים את ארץ ישראל עכשיו, אבל רבינו אומר שארץ ישראל זה אמונה, וכשבן אדם חושב: רבים הגויים האלה ממני איכה אוכל להורישם, איך אני יכול לזכות לאמונה, יש כל כך הרבה גויים, כל כך הרבה חטאתי, כל כך הרבה רע ראיתי ופגמתי, איך אני יכול לזכות לאמונה טהורה, לקדושה, הרי עשיתי כל כך הרבה רע, אומר הקב"ה לעם ישראל, לא תירא מהם זכור תזכור שהקב"ה יכול לעשות הכל כמו שהוריד ממכם את קליפת פרעה ומצרים, הרה"ק מראפשיץ זי"ע ביאר את מה שאומרים בקידוש ליל שבת, תחלה למקראי קודש זכר ליציאת מצרים, בן אדם מחפש דרך להיכנס תחילה לשערי הקדושה, והוא מאוד נבהל, הרי כל כך הרבה חטאתי ופגמתי, איך אני יכול להיכנס לקדושה, התשובה היא זכר ליציאת מצרים, תיזכר שהגעת מהבוץ הנמוך במצרים, והקב"ה הוציא אותך משם והביא אותך לקבלת התורה.

את בני ביתו, אשה בעלה משמחה, לא חייבים לעשות דברים גדולים, פשוט להיות עם חיוך, יש אברכים שמתלוננים שהיא צריכה כל כך הרבה דברים ומה שנותנים לה לא מספיק, אבל יש משהו שכל כך קל להביא ולתת, תן חיוך, אתה לא יכול עכשיו בלילה לקנות לה כלום הכל כבר סגור, אבל אתה יכול לחייך ולדבר יפה ולעשות שמחה בבית, ובעז"ה יהיה לך מה לתת לה.

### כשמבקשת כסף ואין – העצה

ומה עושים כשהאשה מבקשת כסף ואין לך, האמת שזה מאוד מעניין אותי מה עושים בכל העולם, מה אנשים עושים במקרה כזה, לנו יש עצה מרבינו, אבל מה עושים בחסידויות אחרות, במקום שלא יודעים מהתבודדות, מה עושה אברך שאשתו אומרת אני חייבת עכשיו כך וכך, אנחנו אומרים לאשה בעז"ה אני יביא, ויוצאים ובוכים להקב"ה, הגמרא מספרת בתענית על ר' יונה, שכל פעם כשאשתו היתה מבקשת שיביא אוכל, הוא אמר שהולך להביא ויצא, לא היה לו כלום בכיס, יצא לשדה ומצא מקום נמוך וצעק ממעקים קראתיך ד', רבש"ע אני חייב לקנות כל צרכי השבת, כשחזר שאלו אותו איפה כל מה שקנה, הוא אמר שחשב שהמחירים ירדו וכבר הסביר איזה תירוץ למה עכשיו לא משתלם לקנות ובסוף נושע.

### כסף לאומן וליו"ט – התבודדות

אנחנו מתכוונים כבר לנסוע לרבינו, רבינו אמר ראש השנה שלי עולה על הכל, לא מיבעיא אתם תלויים בראש השנה שלי, אלא כל העולם כולו תלוי בראש השנה שלי, והרי חייבים המון כסף על הוצאות הדרך, ולא מספיק ההוצאות לדרך כי חייבים להשאיר מתנה יפה לאשה, וכשחוזרים חייבים כסף להוצאות יו"ט, ויש לנו עצה לכל זה, ללכת ולבקש מהרבש"ע, אחד הולך למרפסת, אחד ברכב, אחד הולך ברחוב, פותח את לבו על ידי איזה ניגון טוב ובוכה לרבש"ע, בחיי מוהר"ן כתוב שרבינו

כאלו מתוקים ברש"י שכותב, ועתה ישראל, אף על פי שעשיתם מה שעשיתם, עודנו רחמיו וחיבתו עליכם, ומכל מה שחטאתם אני שואל ממכם כי אם ליראה, תתחיל עכשיו לירא את השם, אני מתבייש להגיד אני תמיד ידעתי שמתפללים שחרית מנחה מעריב וזה חלק מהחיים, אבל כשהגעתי למוהרא"ש ראיתי איך הוא מדבר מזה עם כל הנשמה, בכל שיעור ושיעור, בכל המכתבים, יש מכתבים שנכתבו לאנשים פרטיים, ויש מכתבי יומי שנכתבו לכל אנשי שלומינו, עכשיו מדפיסים את כל המכתבים האלו, ובכל מכתב שהיה מכתב יומי לכולם, הוא הזכיר את זה שוב ושוב, להתפלל שחרית מנחה ומעריב במנין וללמוד דף גמרא, אנחנו חייבים לקבל על עצמינו לפני שנוסעים לרבינו, כאן בקריה קצת קשה עם המניינים, כי יש את המניינים הקבועים בשעות מסויימות, אבל עדיין זה לא תירוץ להתפלל בבית, אם איחרו את המנין לא מתפללים בבית, לא מקשיבים ליצר, לוקחים את שק העצמות והולכים לבית מדרש, לפי ההלכה צריך ללכת עד י"ח דקות למקום שיש מנין, אבל אם אין באיזור הזה מנין אז הולכים לבית כנסת ומתפללים בלי מנין.

### מאהבת הקב"ה

כשלמדת היום חומש רש"י, ראיתי משהו מאוד יפה בדברי רש"י וחסבתי לעצמי לדבר מזה הערב, רש"י כותב על הפסוק והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את ד' אלוקיכם, שאם שומרים על התורה יהיה בית ורכב ואוניה וכו', ואומר רש"י לאהבה את ד', שלא תאמר הרי אני לומד בשביל שאהיה עשיר ואקבל שכר, אלא כל מה שתעשה עשה מאהבה, וסוף הכבוד לבוא, אני מגיע לבית מדרש כי אני אוהב את הקב"ה, הוא כבר יתן לי על זה עשירות, אבל אני מגיע ולוקח חומש למען הקב"ה כי אני אוהב את הקב"ה, אחרי זה כבר תתקיים כל מה שכתוב בפסוקים, ונתתי לך מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש וכו', אבל אני מגיע לבית מדרש כי אני רוצה לעשות רצון ד'.

תמחל לעצמך – כמו שהקב"ה הרחמן מוחל  
ד'ך

אין לנו השגה ברחמנות שיש להקב"ה אלי, מישהו הגיע אלי ובכה שכל כך חטא, הוא אומר לי אני עברתי על כל עבירה שראש הישיבה רק יכול לחשוב שקיים בעולם, הוא היה ילד שבור שנזרק ממקום למקום, והוא לא ידע מרבינו, ויש לו חשבון ענק של עבירות שפגם ועשה, אמרתי לו הרי חזרת בתשובה וחזרת להקב"ה, אתה מניח תפילין, ואתה לא הולך לעבירות, הוא אומר לי שהוא לא יכול למחול לעצמו, אמרתי לו שזה הבעיה שלו, כי הקב"ה כבר מחל לו וקיבל אותו בחזרה, הוא חייב גם למחול לעצמו, הוא אומר שהוא לא מסוגל לקבל את עצמו, הוא נגעל מעצמו איך הוא עשה דברים כאלו נוראיים, ואמרתי לו שידע שהוא קטן שנולד, יהודי נכנס פעם לרבינו ואמר שהוא חטא כל כך הרבה, ורבינו אמר לו על פרק ב' בתהלים שהוא המזמור על מלחמת גוג ומגוג כשמשיח יבוא, והפסוק אומר ד' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך, אמר לו רבינו תגיד איתי את הפסוק, ד' אמר אלי, אחרי הכל הקב"ה אומר לי, שעל אף הכל, בני אתה, אני היום ילידתך, שאל ממני ואתנה, וזה הסוד של משיח, זה משהו שמשיח ילמד את עם ישראל אחרי מלחמת גוג ומגוג, בני אתה, אתה עדיין הבן שלי, ואני היום ילדתיך, אתה כקטן שנולד, הוא אומר שזה כל כך קשה לו, אמרתי לו שפעם ביום שיתוודה שוב על הכל, אבל במשך היום הוא צריך לדעת שהקב"ה קיבל אותו, אנחנו חייבים להאמין בדברי רבינו שאמר אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן, לא תירא מהם זכור תזכור את אשר עשה ד' לפרעה ולכל מצרים, יהודים יצאו מהטומאה הנוראה והגיעו עד למתן תורה, פסוקים כל כך יפים שהקב"ה מנחם אותנו

### רחמו וחיבתו עליכם

אחרי זה הפסוק אומר ועתה ישראל מה ד' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה, ויש דברים



### תיקון הכללי – ומקווה

אנחנו ניסע לרבינו ונספר לו בוידוי דברים את כל מה שזוכרים, מה שלא זוכרים לא זוכרים, אבל מה שזוכרים נספר ונוריד שם את כל החבילות, רבינו הבטיח שמי שיגיע אליו בכל השנה ובפרט בראש השנה, ויגיד שם תיקון הכללי, וטוב מאוד לטבול במקווה, זה הלשון של רבינו אני לא מוסיף על זה, אנשים שואלים את מוהרא"ש בשו"ת ברסלב אני מפונק ולא יכול ללכת למקוה באומן, הוא עונה להם שיבואו לאומן ויגידו את עשרת מזמורי התהלים, המקווה הוא לא חלק מהתנאי, אין ספק שמי שיכול ללכת שילך או לפחות יקח ט' קבין, אני לא מדבר ביו"ט, כל אחד יבדוק עם הרב אם מותר להתרחץ ביו"ט, וב"ה אכשר דרא ויש היום הרבה מקוואות יפות באומן, וזכיתי וראיתי בעיני המון אנשים עם כתובת קעקע ומגיעים לרבינו ועושים תשובה, לובשים קפטן לבן ומדברים לרבינו, ולא התביישתי ללכת איתם באותו מקוה, מישהו ששאל אותי איך אני יושב איתם, אמרתי לו שזה לא יהיה אחרת כשמשיח יבוא, הרי לא יכניסו שם רק את היהודים מהשכונה שלך, משיח יכנס את כל עם ישראל, אנחנו פוסקים כהרמב"ם שאף אחרי משיח עולם כמנהגו נוהג, יבנו את הבית המקדש, ונטבול שם בהר הבית עם כל הנידחים, ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים, אני כבר התכוננתי לטבילה שיהיה אצל משיח.

### לעשות שידוכים

אנחנו נתקן את הכל אצל רבינו, ונמשיך הלאה בעבודת השם, ועתה ישראל, תבוא לבית כנסת ותתפלל, תניח תפילין כל יום, תהיה שמח עם הציצית שלך, לא משנה איזה ציצית אתה לבוש, תלבש אותם ותשמח איתם, תהיה שמח בזה שאתה יהודי, כשתהיה שמח לא תחפש מקום לעשות עבירות, וכמה צריכים להיות שמח שנשואים, וזה באמת רחמנות גדולה על הבחורים, כל אחד צריך לעסוק בשידוכים, אני

לא יודע אם אני עושה מספיק, אבל כל יום אני עוסק בזה, אולי אני יכול לעשות יותר, אבל מהבוקר עד הלילה אני חושב על שידוכים, אף אחד לא יודע מה עובר על הבחורים, הם רוצים להיות יראי השם, הם רוצים להיות אנשים פשוטים.

### לחיות בקדושה – כפי ההלכות

אבל מי שכבר נשוי, שיהיה בשמחה, ולא יקשיב לכל מה שלימדו אותו בחומרות ופרישות באיצטלותא דרבנן, כל מי שמדבר בקול צרוד זה עוד לא אומר שהוא יודע מה הוא אומר, דביקות בד' לא אומר שצריך לעשות עינים לבנות ולשבת בחיבוק ידיים, רבינו מלמד אותנו איך באמת לחיות חיי קדושה בבית, כי קדושה הכוונה הוא לקיים את דברי התורה וההלכות, וחס ושלום להוסיף דברים נוספים, זה מפיל את האדם לגמרי, ומי שלא הביין טוב שילך לבדוק ולשאול, כי זה לא דברים שאפשר לדבר בכללי, כפי שרבינו אומר שהצדיק בודק אם הוא רמאי לפני שמחזיר את האבידה, מוהרא"ש גם היה עושה ככה, הוא לא היה מיד מחזיר את האבידה עד שבדק כמה פעמים, ד' יעזור שנזכה ללכת בכל העצות האלו, להיות בשמחה, לא תירא מהם.

### הרבי שלי אמר שזה כן נחשב ללימוד

תיקחו כל יום פרק משניות, תכניסו קודם את המשניות לרכב, אולי יגיע רגע ותיזכרו מהקב"ה ותפתחו ותגידו פרק משניות, ואף אם מישהו אמר לך שזה לא נחשב ללימוד התורה, הרי רבינו אומר בשיחות הר"ן שזה כן נחשב ללימוד, ועכשיו אגיד משהו לברסלב האמיתי, לליצים, זה בין כה לא יעזור מה שאני אגיד, אבל אגיד להם, מוהרא"ש סיפר שר' לוי יצחק אמר לבחור, לך ותשב בבית המדרש, ותתחיל לגרוס גמרא דף אחרי דף, ואם מישהו יגיד לך שזה לא נחשב ללימוד, תגיד לו שהרבי שלך הרבי מברסלב אמר שזה כן נחשב ללימוד, אצלינו בהיכל הקודש לא צריכים חיזוק ומאמרים

### לסיים את העבודה מוקדם

אתם חייבים לדעת בדיוק מתי אתם מסיימים את העבודה, לא מסיימים את העבודה כשהעינים נעצמות, ולא עובדים עוד שעה כי אפשר לעשות עוד כסף, כמו שכל אחד מבין שהוא לא יגיע הביתה 4 בבוקר כי הוא חייב לישון ולאכול, הוא חייב לדעת שהוא צריך להגיע מספיק מוקדם, להיות עם אשתו והילדים, ואל תגידו שעכשיו לתקופה נעבוד קצת קשה כדי לשלם מה שצריך ואחרי זה נגיע מוקדם, כי אף פעם זה לא יגמר, תשאלו את הבוס שלכם מתי מסתיים העבודה, ותלכו הביתה, תקשיבו לילדים תעזרו בבית שילכו לישון, תלכו לבית מדרש ותקחו משניות ותתפללו מנחה מעריב, הדברים האלו שאדם דש בעקביו.

### כעס בשבת

בזוהר הקדוש כתוב, על הפסוק לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, שאם יהודי לא מדליק אש בשבת אומר הקב"ה אני יכבה לו את האש הגיהנום, והוא לא יגיע לגיהנום, וממשיך הזוה"ק שאין הכוונה רק לאש גשמי, אלא גם לאש שבתוך נפש האדם, דהיינו הכעס, מי שנזהר לא לכעוס ולא להיות בתבערת אש בשבת, יזכה לא להיות בגיהנום. וטראו דבר מעניין שבכל יום שישי לפני הדלקת הנרות עובר על האדם דברים המכעיסים אותו והוא בעצמו לא יודע למה הוא כועס, בכל ערב שבת אנשים חושבים שלא יהיה להם מה לאכול בשבת, ולכן צריך לבקש מהקב"ה שנוכל להיות בשמחה בשבת, ושנוכל ללמוד גמרא שישרוף את הקליפות האלו, וזה מתנה גדולה שאנחנו זוכים לדבר דיבורים כאלו, אף אחד לא יכול להיות בטוח שאנחנו הולכים להישאר אצל רבינו לתמיד, צריך הרבה להתפלל על זה, כל אחד יעשה לעצמו כל יום חשבון מה הוא קיבל כאן ומה מקבל כאן ויתפלל על זה, ד' יעזור שנוכל לציית לרבינו ואז יהיה לנו מאוד טוב.

של ר' לוי יצחק, אנחנו מקבלים כל מילה של מוהרא"ש, אבל הליצים האלו שכעת צועקים: ר' לוי יצחק, צריכים לשמוע את זה, ורק עכשיו הם נזכרו שיש ר' לוי יצחק, כי כשהיה חי הוא סבל מהם, המחוצפים האלו זרקו עליו מגבות, הוא נתן שם שיעור וצחקו לו בפרצוף, הוא דפק על השולחן וצעק מה זה שבבית מדרש של רבינו אי אפשר לדבר מדברי רבינו, וצעקו עליו מי שמך לאיש וכו'.

### הגמרא מכניעה את הקליפות

תקחו משניות ותקחו דף גמרא ותתחילו לגרוס, הולכים לסיים עכשיו גיטין, אולי זה הזמן להצטרף למסכת קידושין, זה לוקח כמה דקות, מוהרא"ש הוציא דבר חכמה מדברי רבינו בסי' רי"ד, רבינו כותב שתלמו"ד בגימטריא ת"פ, כשם לילי"ת, הקליפה שמפיל את האדם לפגם הברית, וכותב רבינו שיש כח בתלמוד להכניע את הקליפה, ככה מוהרא"ש הבין בדברי רבינו, שיש כח בדברי הגמרא לשרוף את כל הקליפות, כשבן אדם מגיע הבית וצועק על אשתו זה קליפות, כי מה היא אשמה שהיה לך יום קשה ואין לך מצב רוח, למה זה צריך ליפול עליה, בגלל שהיא בדיוק עמדה לידך, זה הכל קליפות המשגעים את האדם, כמו הסיפורים של פעם שתפסו אנשים לתוך הקליפות, זה מה שקורה איתנו, אפשר להיות בתוך הבית ולהיות תפוס בקליפות, וכי זה דבר נורמלי לצעוק בגלל אוכל, מישהו צועק שביום שלישי השטריימל עוד על השולחן, איך זה באמת על השולחן, מה אתה רוצה ממנה, תעזור לה ותכבד אותה, וכשתקח דף גמרא תדע איך להסתדר עם זה.

דבר ראשון עצם זה שהגיע לשיעור ורוצים להתחזק זה כבר דבר גדול, ואחרי זה שהקשיבו לשיעור ולא נרדמו זה שוב דבר גדול, וכעת צריך ללכת ולבקש על זה מהקב"ה שנוכל לקחת גמרא ומשניות וללמוד ולקיים את הדברים.

## מלוה מלכה מוצ"ש עקב בקריה

גדולים, אשתו של הרבי ר' זושא היתה מרת געננדיל, מוהרא"ש היה מספר שכל מה שר' זושא אמר, היא עשתה הפוך, וביזתה אותו בכל מקום.

אגב זה הזמן לעורר, גם אם יש משהו להגיד לאחד מבני הזוג על השני, לא אומרים את זה בפני אחרים, במשנה למדנו על קולנית שאפשר לגרשה ללא כתובה, אחד מהפשטים בגמרא, שהיא פותחת את החלון שכולם ישמעו איך שהיא צועקת על בעלה, אפשר לראות בעת שמחה, שבן אדם כועס על אשתו וצועק בפני אחרים, זה נורא ואיום, גם אם אתה רוצה להגיד את זה, למה אתה אומר בפנים האחים שלה ובפני האחיות שלה, גם אם לפי המטפל והספרים היא צריכה עכשיו לבקש סליחה, אבל לא לפני אחרים.

נחזור לסיפור, ר' זושא יושב בבית מדרש, והם נכנסים אליו ושואלים שלא מבינים את דברי המשנה, איך אפשר להודות להקב"ה על הרע, הרי יש לבן אדם רגשות, איך אפשר להודות כשלא מרגישים את זה, אמר להם הרבי ר' זושא, האמת היא שאני לא מביין בכלל את דברי המשנה, מה זה חייב אדם לברך על הרעה, וכי יש בכלל דבר כזה שנקרא 'רעה', והלא הקב"ה עושה את הכל, הוא מנהיג את העולם, והוא לא יכול לעשות רע, כל דבר שקורה לבן אדם הוא רק טוב, ילד הולך לרופא והוא מלא בפחדים מהרופא, אבל בן אדם מבוגר יודע שהרופא כאן לטובתו, וכמה שבן אדם יותר מבוגר הוא מביין יותר כמה הרופא מכויין לטובתו ומגיע יותר לבקר אצלו, יש יהודים שזה כבר נעשה חלק מסדר היום שלהם, אחרי גיל חמשים, מסיימים שחרית, ארוחת בוקר, רבים קצת בבית, והולכים לרופא, וכשעובר כמה ימים והוא לא מגיע לרופא, והרופא מתקשר למה לא הגיע,

א גוטע וואך א מזלדיגע וואך א פרייליכע וואך, נוהגים להתחיל את השבוע עם אמונת צדיקים, עם סיפורי צדיקים, ועם דברי הצדיקים, וכך נוכל לדעת איך לעבוד את ד', אבל צריך לדעת איזה סיפורים לספר, שיהיו רק סיפורים שיכולים גם לקרב אותנו לעבודת השם.

אנשים שואלים למה צריכים את רבינו, 'מקשין העולם' מהו הענין של רבינו, הרי יש כל כך הרבה צדיקים, אבל האמת הוא שהענין של רבינו הוא, שהוא יורד כל כך נמוך אלינו אנשים הפשוטים, אין לנו השגה בצדיקים, הם כל כך גבוהים וקדושים וכל כך רחוקים מאיתנו, כי הרי אנחנו מי שאנחנו, חושבים מה שאנחנו חושבים, ורואים מה שאנחנו רואים, ומדברים מה שאנחנו מדברים, וחושקים את מה שאנחנו חושקים, כל אחד יודע טוב מה עובר עליו, ואנחנו כל כך רחוקים מהצדיקים, והגיע רבינו עם ספריו הקדושים, והשפה שלו, שיורדת אלינו לאנשים הפשוטים, שאף אנחנו נוכל לעבוד את השי"ת.

תלמידי המגיד ממעזריטש זי"ע הגיעו לרבי שלהם, ושאלו שרוצים להבין פשט בדברי חז"ל, חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, איך אפשר להגיע למדרגה כזאת, שבן אדם יגיד ש'כח אייבערשטער על דבר רע כמו שמברך על הטובה, ענה להם המגיד הקדוש, תלכו לאחד התלמידים שלי ר' זושא שיושב בבית מדרש, והוא יגיד לכם פשט איך זוכים לזה.

ר' זושא עבר חיים קשים מאוד, לבד ממה שהיה עני ואביון, היה לו בית קשה מאוד, יש הרבה צדיקים שנתנסו בזה, בתיקוני זוהר כתוב שיש צדיק וטוב לו, צדיק שאשתו איתו ומחזקת אותו, ויש צדיק ורע לו, צדיק שאשתו ממררת לו את החיים, שניהם צדיקים

שלו חייבים סייעתא דשמיא ענקית, לא יכול להיות דבר כזה שאבא לא יכול להגיד 'לא' לילדים שלו, אני לא רוצה להוציא מהפה מה יכול לקרות לילדים המגיעים מבתים משוחררים שנותנים לילדים שלהם לעשות מה שרוצים, אני רק יגיד שהם חייבים סייעתא דשמיא, ואני מדבר על ילדים בגיל קטן, כי אם בחורים אי אפשר לריב, לילד בן 13 כבר צריך לדבר בשפה יפה ומתוך אהבה, אבל לילדים בני שנתיים, שלש, ארבע, וחמש, חייבים לחנך וללמד אותם שחייבים לציית לדברי האבא והאמא והרבי.

תמסרו את דברי בשאר בתי כנסיות, יש מספיק כתות בברסבלב שהם מקומות של מחוצפים, מקומות שהמסר שם הוא שאף אחד לא יגיד להם מה לעשות, ושם אפשר להתנהג ככה, אבל בהיכל הקודש אין מקום להתנהגות כזאת, מי שמדבר בעת שהגבאי נותן את שיעורו, הוא חייב ללכת מהיכל הקודש, רבינו לא שם, תורידו את הכיתוב 'היכל הקודש', תכתבו שם משהו נחל, זה לא קשור להיכל הקודש. ואותו דבר זה בתלמוד תורה ובבית ספר, חייבים שיהיה דרך ארץ.

ונחזור לסיפורים, כששמענו בילדות את הסיפורים הענקיים האלו על הרבי ר' זושא ועל הרה"ק מצאנז, חשבנו לעצמינו איך אנחנו יכולים בכלל להגיע לשרפי מעלה, וכאן נכנס רבינו לתמונה, שמגיע ולוקח אנשים מגושמים כמונו, אנשים ריקים לגמרי, ומלמד אותנו את ההשגות הגדולות האלו, שנדע תמיד שהכל הוא הקב"ה ושלא נתעצבן מה שרק יקרה, כל מה שנפסיד נדע שזה הקב"ה, ואם מישהו לוקח לך משהו, זה הקב"ה, וככה גם עם האשה וגם עם הילדים וגם עם השכנים, זה הכל הקב"ה וחבל סתם להסתובב ממורמר.

מוהרא"ש סיפר, שהגיע יהודי לחפץ חיים ובכה בדמעות שלישי על מצבו, וסיפר לו החפץ חיים שהיה איזה גביר שעבר עם הכרכרה שלו וראה יהודי סוחב את עצמו עם שק תפוחי אדמה על הכתפיים שלו, הוא ריחם

אז הוא עונה שלא הרגיש טוב, ויבוא מיד כשיבריא, ילד קטן חושב שכשהרופא עושה זריקה וחותר זה רע, אבל בן אדם מבוגר מבין שזה טוב.

• וזה כוונת המשנה חייב אדם לברך על הרעה, לא שזה רע, אלא שיבין שזה מהקב"ה וזה כולו טוב.

• כשחזר הרה"ק מצאנז זי"ע מלויית בנו הרה"ק ר' מאיר נתן, הוא אמר לסובבים אותו, כשבן אדם יושב ומקבל מכה בגב, הוא מסתובב לראות מי זה שנתן לו את המכה, אם הוא רואה שזה חבר טוב, הוא הבין שזה היה טפיחה בשכם, גם אם זה חזק מדי, זה לא כואב, אבל אם הוא רואה שזה שונא, זה מאוד כואב לו, ואמר הדברי חיים זי"ע אני מסתובב ואני רואה שהקב"ה האב הרחמן הוא זה שנתן לי את המכה, אני מבין שזה כולו חסדים.

• כשמישהו דיבר באמצע השיעור... אף אחד לא חייב לקבל דווקא ממני, אבל אי אפשר לקבל אם אין דרך ארץ, קח את ספר הטלפונים, יש שם מלא רבנים דיינים מוהלים שוחטים ומה שאתה רוצה, ותבחר אחד מהם, ותחליט שממנו אתה הולך לקבל ותעריך אותו ותציית לדבריו, אבל אי אפשר לבוא לבית המדרש ולדבר באמצע הדרשה, חבל על כל רגע, לבד מבזיון בית המדרש, ומפריעים לאחרים להקשיב, אין לזה שום תועלת לעצמך.

• ואני דורש את זה מכל התלמידים שלי, גם כשאני לא כאן, ובכל בית כנסת ברחבי תבל, בעת שגבאי מלמד סיפורי מעשיות או בדיבורי סעודה שלישית, שלא ידברו חס ושלום, מי שמדבר ומפריע בעת שהגבאי מוסר את דבריו, אין מקומו בקהלתינו, חייב שיהיה דרך ארץ.

• אותו דבר זה עם ילדים, הם חייבים דרך ארץ, ילד שלא יודע שבעת שהרבי מדבר הוא חייב להיות בשקט, הוא צריך רחמי שמים מאוד גדולים שלא יצא לתרבות רעה, אבא שלא דורש מילדיו דרך ארץ, ולא אומר לילדים שלו שכעת אסור לדבר כי אבא מדבר, הילדים



עם הבית והרכב וכו', אבל המוח שלו כל כך ישר וחזק באמונה, וכשאשתו אומרת לו משהו הוא יודע שהוא לא חייב לענות, והכל מהקב"ה, ובוודאי הכל טוב, ואם הפסיד את האוטובוס והתור, הכל טוב.

מוהרא"ש היה מספר הרבה את הסיפור של הגמרא מרבי עקיבא, שאף אחד לא הכניס אותו לאכסניא, והלך לישון ביער, עם התרנגול והנר והחמור, הגיע חתול וארי ואכלו את התרנגול והחמור ונכבה הנר, ור' עקיבא אמר ש'כח אייבערשטער, כל מה שעביד רחמנא לטב עביד - זה היה אז המילים המוזרות, אז דיברו בארמית, היום המילים המוזרות זה ש'כח אייבערשטער, כי כל מה דעביד רחמנא מותר כבר להגיד כי לא מבינים כלום - ואחרי זה כשהגיעו השודדים ראו את הנסים שקרו לו בסיפור זה.

מוהרא"ש מביא מדרש, שבן אדם צריך להודות להקב"ה כשעובר עליו יסורים, כי זה מה שמקרב אותו להקב"ה. לא נטעה את עצמינו ונראה שזה כל כך נכון, כי מתי בן אדם לוקח תהלים ושופך את לבו להקב"ה - אני לא מדבר על אלו מאנשי שלומינו שזה כבר נכנס לו לסדר הלימודים היומי עם מקרא משנה וכו' - בן אדם מוציא תהלים מהארון רק כשמשהו עובר עליו, אבל סתם ככה הוא מסתדר לבד... ורק אם הוא לא מצליח לשלם בבנק, או שמישהו חולה או שמחכה לאיזה ישועה, אז הוא נזכר שיש לו הקב"ה, ולכן אומר המדרש שצריך אדם להחזיק טובה להקב"ה על היסורים, כי זה מושך אותו להשם יתברך, זה מראה לו שיש לו לאן לפנות, שיש לו כתובת לאן ללכת כשיש לו צרה.

וזה לא משנה איפה הבן אדם עומד תמיד הקב"ה איתו, לא משנה כמה הוא גדול או קטן, וכמה הוא קרוב או רחוק, תמיד הוא יכול ללכת לפינה ולבקש מהשי"ת שיעזור לו, ושידבר בשפה האישית שלו, כל אחד בשפת אדם שלו.

ולהשם יתברך מדברים כל מה שמה שלוחץ לך על הלב, תשפוך את הכל ותגיד לו: רבש"ע

עליו והעלה אותו על העגלה, וראה שהיהודי ממשיך לסחוב את השק על הכתפיים, ואומר היהודי לגביר שהוא מרחם על הסוסים שלא יסחבו את השק, אומר לו הגביר, הסוסים בין כה סוחבים אותך ואת השק, וחבל על הגב הכפוף שלך, חבל על הכאב שלך, אומר לו החפץ חיים ליהודי, הרי הקב"ה סוחב לך את כל המשא, למה אתה כל כך לחוץ ודואג, כל היום אתה חושב שאתה תעשה ככה ותעשה ככה, זרוק את החבילה מהכתפיים, תשנן לעצמך אמונה, ותדע שהכל הוא הקב"ה.

מוהרא"ש מספר באשר בנחל, שהיה צדיק גדול שמאוד סבל מ... ותמיד ראו איך שהצדיק משנן לעצמו שהכל הוא הקב"ה, וכך הוא רצון השם, לי יש חשד שאני יודע מי הצדיק המדובר, כי מוהרא"ש היה כותב שם, ואם לא כתב שם כנראה שהיה הוא בעצמו.

ולכן אנחנו צריכים את רבינו, כי הוא לוקח אותנו אנשים פשוטים ומכניס בנו השגות של צדיקים גדולים, שאף פעם לא יהיה לנו קשה קושיות על הקב"ה, ולא נתרעם על הקב"ה.

בסעודה שלישית דיברנו שיחות יפות מרבינו, אבל לא כולם היו, אז אפשר לחזור על זה, רבינו מסביר מה ההבדל בין לבנשבר לעצבות, לב נשבר הוא דבר חשוב, ואילו עצבות הוא מהסטרא אחרא, מבחוץ שניה נראים שבורים אותו דבר, ורבינו הסביר שעצבות הוא זה שיש לו טענות על הקב"ה למה עשה לו ככה וככה, וכל אחד יכול לבדוק את עצמו, אם הוא חושב שהקב"ה חייב לו יותר ממה שיש לו, זה סימן שהוא בעצבות, אבל לב נשבר אינו מתרעם על אף אחד, אלא הוא מבקש מהקב"ה שירחם עליו כי הוא כל כך רחוק ממנו, ובזמן שרבינו אמר את השיחה, הוא מיד הרים את ידיו הקדושות כלפי שמיא ואמר: רבונו של עולם אני כל כך רחוק ממך, תקרב אותי, אני רוצה להתקרב אליך.

הדבר היפה ביותר שיש, הוא בן אדם שאין לו תרעומות על הקב"ה, כי ככה היו כל הצדיקים הגדולים, ורבינו מכניס השגות כאלו לאנשים פשוטים, אברך עובד קשה לפרנסתו ועסוק



יש שיחה בחיי מוהר"ן, ור' נחמן טולטשינער פחד להדפיס את זה וזה נמצא בהשמטות, רבינו אמר ככה: יש אנשים שהיו בשאול תחתית, ואם היה אפשר לחפור בשאול תחתית היה עוד יותר נמוך, הם היו נמצאים במקום יותר נמוך, וקירבתי אותם להשי"ת שהגיעו למצב שאין להם מה להתבייש מצדיקי דורינו, נתבונן על איזה גדולים וצדיקים הם היו, צדיקי דורו של רבינו, הרבי ר' זושא ועוד, ורבינו אמר על בעלי עבירה הגדולים שהגיעו על ידי הרבי למדרגות כאלו גבוהות, והשיחה הזאת הולכת על כולנו, אנחנו כל כך נמוכים, אבל רבינו מעלה אותנו למדרגות גבוהות של צדיקי דורו.

השגה של כל אברך פשוט בהיכל הקודש, זה שהוא יוצא בבוקר מהבית שלו, ומטייל קצת ואומר, רבש"ע עזור לי שיהיה לי יום יפה, הרי זה השגה מצדיקים, ככה הרבי בחדר מספר ששמעו פעם צדיק מבקש מהקב"ה שיעזור לו, זה מושגים של צדיקים שרבינו טבע בנו, לדבר דיבורים של צדיקים להקב"ה.

כשמדברים להקב"ה ואומרים לו רבש"ע אני כל כך רוצה להיות טוב, תעזור לי, נפלתי שוב, ואני כ"כ רוצה להיות ירא שמים, אין לנו השגה בכלל מה תפלות כאלו פועלות בשמים, אנשים כל כך שבורים שנפלו לאן שנפלו וכבר הגיעו לשאול תחתית, ולא מבינים שברגע אחד הם יכולים לחזור להקב"ה, כפי שכתוב בזוהר הקדוש בשעתא חדא וברגעא חדא, וכפי שכתוב בגמרא שמא הרהר תשובה בלבו, בן אדם אומר מילה אחת, רבש"ע אני כל כך רוצה להיות טוב אני רוצה לשוב אליך, אף שכינתיים זה מאוד קשה לבן אדם לחזור, כי הוא עמוק בקליפות ומלא עם חברים, אבל מחשבה אחת של תשובה מוחקת את כל העבר.

אנחנו כבר כמה שבועות לפני הימים הנוראים, נרענן כוחות ונקבל על עצמינו מחדש לציית לרבינו, כל יום לדבר להקב"ה, לפחות דקה שתיים, אני מדבר כאן עם אברכים שכבר גרים כאן בקריה, זה הרי היה כל הדמיון

- אני כל כך רחוק ממך, רבש"ע כבר מגיע עוד מעט חודש אלול, בשבוע הבא מברכים אלול ומה יהיה איתי.
- עוד מעט כבר נוסעים לרבינו, וזה לא פשוט, אני אומר את זה הן לאלו שכבר היו באומן, והן לאלו שמתכננים כעת לנסוע לראשונה, שזה בכלל לא פשוט, וגם הנשים ידעו שזה לא פשוט, זה לא קל לנסוע ולהשאיר בית עם ילדים, אבל הכל שווה כי רבינו אמר שכבר באמירת 'ברכו' בליל יו"ט ראשון הוא מעביר לטובה את כל אנשי שלומינו, ורבינו אמר שאפילו אנשים שהוא לא יכול לתקן משך כל השנה, הוא יכול לתקן אותם בר"ה, לרבינו כבר לא היה יותר מילים לבטא את החשיבות של זה, ולכן הוא אמר: מה אני יגיד לכם, יותר גדול מזה אין בנמצא.
- ואני יודע שיש המון מניעות על זה, והרבה מאוד בזיונות על זה, והרבה ליצנות על זה, בני משפחה מתאספים וצוחקים עליך שאתה נוסע לאומן, שאתה עושה מה שאתה רוצה ואחרי זה אתה אומר שאין לך כסף... על אש ועל מים, מה שרק אפשר לצחוק צוחקים, והאברך מאבד כוחות, והרבה נשים מפחדים מהוריהם, מה יגידו לבני משפחתה איפה הבעל נסע.
- אני מבקש ממכם על תסתכלו על המניעות האלו, רבינו אמר שכמה שהדבר נמצא יותר בצד הקדושה, ככה חייב להיות על זה יותר מניעות, וכל אחד עובר את המניעות שלו, יש הרבה שאין להם כסף לזה, ויש עצה על זה, ללכת ולגייס כסף מאחינו ישראל, ואם אין ברירה מותר אפילו ללוות כסף על זה, אחרים יש להם מניעות במוח, הרי כבר הייתי שנה שעברה...
- אי אפשר לתאר עכשיו את כל המניעות שעובר על האנשים, אבל אפשר להגיד דבר אחד, אם רבינו הביא אותי לאן שהביא, וגורם לי לחשוב מהקב"ה, וגורם לי לחיות חיים טובים, הוא לקח אנשים כאלו פשוטים כמוני ועשה מה שעשה, אז אנחנו חייבים לציית בקולו ולבוא לראש השנה כבקשתו.

תחתית יכול לצעוק, מבטן שאול שועתי, רבש"ע תציל אותי ותחזיר אותי אליך.

רבינו נתן לנו את תיקון הכללי וחייבים לדבר מזה, כי אנשים חושבים שזה רק לאומן, אבל רבינו אומר מפורש בליקוטי מוהר"ן, שכשבן אדם נפל במקרה לילה שיגיד את " מזמורי התהלים, מוהרא"ש הנהיג את זה בכל מניני היכל הקודש אחרי שחרית, מסיימים עלינו, ד' אחד ושמו אחד, ואם אין מי שיאמר קדיש, מתחילים מיד מכתם לדוד, יש אנשים ששואלים למה בהיכל הקודש לא מתחילים קודם תיקון הכללי, 'הריני מקשר עצמי', כי אנחנו אומרים את זה מיד בבוקר, אנחנו מקשרים את עצמינו לרבינו לכל היום.

רבינו הבטיח שהעבירה תימחק, ורבינו אמר שבגלל שהוא אמר את זה, זה כבר נהיה קשה להגיד, " מזמורי תהלים דבר כל כך קל, ולא צריך לחכות לשחרית, אפשר מיד בבוקר אחרי מקוה, היום יש כאלו שעשו לעצמם תיקון הכללי חדש, נו, אבל אשרי מי שמציית לרבינו ומקבל את העצות מרבינו, וזוכה להיות כמו הרבי ר' זושא.

ד' יעזור שנוכל לציית לרבינו, ונזכור תמיד שמכל דבר קשה שרק עובר עלינו יצא דברים טובים, ואנחנו מזככים את עצמינו.

נספר סיפור נוסף של הרבי ר' זושא זי"ע, פעם אחת הוא נרדם וחולם שעולה לעולמות העליונים ורואה את הגיהנום בכל הצבעים, והוא מאוד נבהל, ומגיע מלאך ודופק לו על כתפיו ואומר לו, זושא, זה לא בשבילך, כי לך יש אשה שממרת לך את חיך, ומוהרא"ש היה מספר שכשהתעורר הוא אמר לעצמו, געננדיל בבקשה עוד, כי על ידה הוא נפטר מהגיהנום.

מוהרא"ש מספר שכל יום כשהבעל שם טוב הקדוש זי"ע היה מגיע לביתו, אשתו שאלה אותו את מי גנבת היום עם הפדיונות, וכל הברכות והלגיונות שלך, והוא לא ענה כלום.

ומוהרא"ש סיפר שפעם הגיע תלמיד אחד לבעל שם הקדוש, והיה עני ואביון וביקש ישועה מרבו, ואמר לו הבעל שם טוב, תביא

כשגרו בעיר, שכשיגורו בקריה ויהיה שדה ויער ידברו כל היום אל הקב"ה, יש כזה שיר בחב"ד, אם היה לי זה וזה וכו', הרי יש לכם כבר את הכל, יש כאן קהילה כל כך יפה, לכל אחד יש דשא סביב ביתו, תעשו סיבוב קצר בבוקר ותדברו דקה שנים לפני שאתם רצים ונכנסים לרכב.

דביקות בהשם, זה לא ללבוש חליפה גדולה, אלא לדבר עם השי"ת, דיברתי עם אברך ואמרתי לו שאני רוצה שהוא יהיה מלמד, אז הוא שואל וכי ככה עם החולצה אני יכול להיות מלמד, אמרתי לו שאני יכול לתת לו את המספר איפה קונים חליפה ונעליים וממחטות אף ויקנה, אבל זה לא דביקות בהשם, דביקות בהשם הוא במוח ובפה, דביקות בהשם לא אומר מי שיש לו רכב ישן או דבק במשקפיים, אלא רק מי שחושב במוח שלו מהקב"ה, עוד מחשבה ועוד מחשבה, יש הקב"ה שמחיה את העולם, זה דביקות.

מוהרא"ש היה אומר דביקות הכוונה דבק, לוקחים 2 דפי נייר ושמים באמצע דבק ומדביקים, ואי אפשר להפרידם, ומי שינסה בכח להפריד, זה יקרע וחלק מהדף ילך לדף השני, כי מי שבדביקות להקב"ה גם אם מגיע היצר וקורע אותו, בסוף נשאר אצלו חתיכה מהקב"ה.

פעם אחת נכנס ר' נתן לרבינו, ורבינו שכב על מיטתו מרוב חולשה, ורבינו אומר לר' נתן, העיקר הוא מבטן שאול שועתי. זה היה תפלתו של יונה הנביא, כשברח ולא רצה להגיד מוסר לאומות העולם כשיראו שהם מקשיבים להקב"ה ומקבלים מוסר, ועם ישראל לא מקבל מוסר, ויהיה קטרוג עליהם, לכן הוא ברח לחו"ל כי אין נבואה בחו"ל, אבל אף שהיה לו כוונות טובות, הוא היה חייב לציית לדבר השם, תראו באריכות בפרקי דר' אליעזר כל הסיפור, ובסוף הוא הגיע למים והדג בלע אותו וירד איתו לתהום, ואז הוא צעק מבטן שאול שועתי, ואמר רבינו לר' נתן שלא צריך להיות יונה הנביא ולא צריך להיות במעי הדגה, אלא כל יהודי שנפל לשאול

זה, לא נוסעים לאומן לפני הזמן, אחרי המון התבודדת ברור לי, שמוהרא"ש לא היה נוסע חודש לפני ראש השנה, ברור לי בלי ספק, סיפר לי בחור שמגיע מבית של ברסלב אמיתי, וגיסו כבר רוצה לנסוע שבועיים לפני ראש השנה, והוא שואל את אמא שלו מה הסיפור שהבעל נוסע כל כך מוקדם, אמא שלו עונה לו מה איכפת לך, מה מפריע לך שלאחותך יהיה שבועיים חופש מבעלה, לאלו אולי באמת דחוף שיסעו חודש קודם, אבל ב"ה אצלינו בהיכל הקודש המצב לא ככה.

עברנו על כל הרשימה של האברכים ששייכים להיכל הקודש, ואין אחוז אחד מאברכים שמגיעים לאומן שנשותיהם מתנגדים לזה שיבואו, יש בודדים, אבל זה פחות מאחוז, מלבדיהם כולם מגיעים תוך הסכמה בלב ונפש חפיצה מנשותיהם, במקומות אחרים יש אחוזים קטנים שנשותיהם מסכימים, ועוברים כל מיני מניעות... וב"ה שמוהרא"ש הטביע בנו לכבד את נשותינו, והנשים מוקירות את זה, ודוחפים את הבעל לנסוע לרבי כזה, בעז"ה מיום שני בשבוע של ראש השנה נתחיל לנסוע לרבינו, אשרינו מה טוב חלקינו שזכינו להתקרב אל רבינו.

פדיון כדי שיהיה לך ישועה, כפי שצדיקים אמרו, ויחי ויתן לו מזהב שוא, מי שרוצה לחיות חייב לתת פדיון מזהב, והוא אומר לרבו שאין לו כלום, אין לו אוכל אין לו שום דבר להביא, שאל אותו הבעל שם טוב האם יש לך כרית, הוא ענה שכן, יש לי משהו ישן, אמר לו הרבי, לך ותביא את זה, והלך והביא לבעל שם טוב, והבעש"ט הביא את זה הביתה, ואשתו אומרת לו למה גנבת לו את זה, הוא עני ואביון, ולא עובר כמה דקות ומגיע גוי לבית העני, עם שק של שעועית, וזורק את זה לתלמיד כשכולו בכעס, ואומר לו קניתי בשוק שק של שעועית ומבשל כבר כמה ימים וזה לא מתבשל, קח את זה יהודי מלוכלך שכמוך, והתלמיד פותח את השק ורואה שזה שק של אבני פנינה, והתעשר ברגע אחד והגיע לרבו להודות.

• הצדיקים האלו לא ענו כלום לנשותיהם, לא רק שלא פגעו בהם, אלא הבליגו, כפי שרבינו אומר שלפעמים בזיון יכול להציל חיים, לא עונים, ד' יעזור שנחיה עם העצות של רבינו, ונזכה שלא נדע מה הוא רע ויהיה לנו תמיד טוב.

• יש אנשים שמתחילים לפחד שסוגרים את הגבולות באוקראינה, ורוצים לנסוע לפני

\*\*\*